

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

NBA-handreiking 1138

Europese accountancyregelgeving

21-11-2017

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

OUDE VERSIE - ZIE HERZIENING PER 24 JANUARI 2019

NBA-handreiking 1138 Europese accountancyregelgeving

NBA-handreiking 1138	Europese accountancyregelgeving
Van toepassing op:	Europese accountancyregelgeving
Onderwerp:	Vraag en antwoord Europese accountancyregelgeving
Datum:	21 november 2017
Herziene versie:	Deze handreiking is herzien: zie versie 24 januari 2019
Status:	NBA-handreiking, geen dwingende bepalingen. Wanneer in de tekst het woord 'dient' of een synoniem daarvan wordt gebruikt, betreft het een verwijzing naar wettelijke of overige verplichtingen.
Relevante regelgeving:	Europese verordening en Europese richtlijn

OUDE VERSIE - ZIE HERZIENING PER 24 JANUARI 2019

Europese accountancyregelgeving

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Artikel 4 lid 2 van de verordening	5
Artikel 4 lid 3 van de Verordening	5
Artikel 7 van de Verordening	5
Artikel 10 lid 2 onder c van de Verordening (1)	5
Artikel 10 lid 2 onder c van de Verordening (2)	6
Artikel 10 lid 2 onder f van de Verordening	6
Artikel 10 lid 2 onder g van de Verordening	6
Artikel 11 lid 2 onder b van de Verordening	6
Artikel 12 lid 1 van de Verordening (1)	7
Artikel 12 lid 1 van de Verordening (2)	7
Artikel 13 lid 2 onder k van de Verordening	7
Artikel 14 van de Verordening	8
Artikel 17 lid 7 van de Verordening	8

Inleiding

De inwerkingtreding van de Europese verordening¹ en de implementatie van de Europese richtlijn² met regels voor de wettelijke accountantscontrole heeft geleid tot vragen bij accountants over de uitleg hiervan. Met deze NBA-handreiking wordt antwoord gegeven op een aantal vragen.

Bedacht moet worden dat het hier gaat om de interpretatie van Europese regels. De NBA noch de AFM zijn formeel gerechtigd om deze regelgeving te interpreteren. Dat is aan de (Europese) rechter. De antwoorden moeten dan ook gezien worden als redelijke interpretaties, die zolang ze niet weerlegd worden door andere uitspraken, gebruikt kunnen worden als de basis voor het geven van invulling aan de verordening of de richtlijn. Wanneer de NBA en/of de AFM een interpretatie hebben met betrekking tot een vraag dan wordt deze opgenomen in deze handreiking.

De European Contact Group (ECG), een Europees overleg van enkele grotere kantoren, heeft ook een lijst met vragen en antwoorden uitgebracht. De interpretaties in die lijst zijn de verantwoordelijkheid van de ECG. De NBA kan zich echter voorstellen dat accountantsorganisaties het behulpzaam vinden om gebruik te maken van deze vragen en antwoorden bij het oplossen van een specifieke vraag die niet is opgenomen in deze handreiking. Daarom wordt hier op de beschikbaarheid van deze lijst gewezen. De lijst is te vinden op <https://www.8cld.eu/Pages/Index.aspx> bij FAQ's

Het ligt voor de hand dat de komende periode nieuwe vragen opkomen waarover de NBA en AFM een standpunt zullen innemen of dat blijkt dat interpretaties in dit document zijn veranderd. In dat geval zal deze handreiking worden aangepast.

Voor vragen met betrekking tot deze handreiking kunt u zich wenden tot de NBA.

¹ VERORDENING (EU) Nr. 537/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie.

² RICHTLIJN 2006/43/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad.

Artikel 4 lid 2 van de verordening

In artikel 4 lid 2 van de Verordening is een beperking opgenomen voor de honoraria die mogen worden gerealiseerd met het verlenen van niet-controlediensten (in Europese zin) aan een oob-controle cliënt. Onduidelijk is of bij de berekening van de gerealiseerde honoraria moet worden uitgegaan van gefactureerde honoraria, betaalde honoraria of op grond 'accrual basis'.

Antwoord:

De berekening van de gerealiseerde honoraria moet plaatsvinden op 'accrual basis'. Daarmee sluit dit aan bij de specificatie die de oob opneemt in haar jaarrekening van controle- en niet-controlediensten op grond van haar wettelijke verplichtingen.

Artikel 4 lid 3 van de Verordening

In artikel 4 lid 3 van de Verordening is de verplichting opgenomen om met het auditcomité van een controlecliënt te overleggen wanneer langer dan drie jaar meer dan 15% van de omzet van die cliënt afkomstig is. Een dergelijke situatie mag niet meer dan vijf jaar duren. De vraag is of dit alleen ziet op 15% van de omzet van de accountantsorganisatie van één cliënt of ook op de situatie dat een individuele accountant meer dan 15% van zijn of haar omzet (de omzet die aan hem of haar wordt toegerekend) bij één cliënt realiseert.

Antwoord:

Het grenspercentage uit artikel 4 lid 3 heeft betrekking op de totale omzet van de accountantsorganisatie, en niet op de totale omzet van een individuele (externe) accountant. Dit is in lijn met het uitgangspunt dat reeds langer in Nederland is toegepast. (Zie artikel 25 en 25a van de ViO)

Artikel 7 van de Verordening

In artikel 7 staat geschreven dat de accountant onregelmatigheden moet melden aan de autoriteiten die door de lidstaten zijn aangewezen om dergelijke onregelmatigheden te onderzoeken indien de gecontroleerde entiteit de zaak niet onderzoekt. Bij welke autoriteit moet deze melding plaatsvinden?

Antwoord

Meldingen op grond van artikel 7 van de Verordening ten aanzien van onregelmatigheden moeten bij het Fraudemeldpunt KLPD (E-mail: MeldpuntPolitieAccountants@klpd.politie.nl) worden gedaan.

Dit is hetzelfde meldpunt als dat op grond van artikel 26 lid 2 van de Wta in samenhang met artikel 37 lid 1 van het Bta.

Artikel 10 lid 2 onder c van de Verordening (1)

In artikel 10 2c staat een beschrijving van informatie die opgenomen moeten worden ter onderbouwing van het oordeel in de controleverklaring. Deze bewoording wijkt af van de beschrijving van kernpunten in Standaard 701. Wordt hetzelfde bedoeld?

Antwoord:

De terminologie en de bewoording in de EU-verordening en de NV COS met betrekking tot de 'kernpunten van de controle' wijken af. De intentie van beide lijkt hetzelfde: transparantie over de belangrijkste werkzaamheden van de accountant. Hoewel het niet onmogelijk is dat in zeer specifieke gevallen de regels verschillend uitpakken, zal dit in verreweg de meeste gevallen niet gelden. Op voorhand zijn hier geen voorbeelden van bekend. Als uitgangspunt is dan ook gekozen dat accountants die bij het opnemen van kernpunten de NV COS naleven verondersteld worden ook aan de EU-verordening te voldoen. Mocht blijken dat in de praktijk toch situaties bekend worden waarbij de NV COS wel is nageleefd, maar de EU-verordening niet dan zal dit uitgangspunt heroverwogen worden door NBA en AFM.

Artikel 10 lid 2 onder c van de Verordening (2)

In de Standaard 705 paragraaf 29 van de NV COS staat dat geen kernpunten hoeven te worden opgenomen als er sprake is van een oordeelonthouding. Hoeft dit ook niet onder de Verordening?

Antwoord:

De extra informatie in artikel 10 lid 2 c (Kernpunten) is ter onderbouwing van het oordeel. In het geval van een oordeelonthouding wordt geen oordeel afgegeven. Het is dus ook onder de verordening niet verplicht om kernpunten bij een oordeelonthouding op te nemen.

Artikel 10 lid 2 onder f van de Verordening

In artikel 10 lid 2 onder f staat dat de accountant moet verklaren dat geen verboden controlediensten als bedoeld in art 5 lid 1 zijn verstrekt. Wat nu als er diensten zijn verleend die onder art 5 lid 1 zijn toegestaan en op grond van de Wta artikel 24b niet.

Antwoord:

Er hoeft in de controleverklaring alleen te worden verklaard dat er geen verboden controlediensten uit artikel 5 lid 1 zijn verricht.

Natuurlijk betekent dit niet dat controlediensten, die verboden worden in artikel 24b Wta maar niet op grond van artikel 5 lid 1 verordening, zouden zijn toegestaan. De verklaring op grond van artikel 5 lid 1 gaat hier alleen niet op in.

Hier is gekozen voor een toepassing die direct aansluit bij de verordening en consistente toepassing in Europa mogelijk maakt.

Artikel 10 lid 2 onder g van de Verordening

Artikel 10 lid 2 onder g vereist een vermelding van alle diensten die door de wettelijke auditor of het auditkantoor naast de wettelijke controle zijn geleverd aan de gecontroleerde entiteit, en de onderneming(en) waarover zij de controle heeft, en die niet zijn vermeld in de financiële overzichten. Betekent dit dat indien de klant voldoet aan artikel 2:382a BW er geen vermelding in de verklaring komt?

Antwoord:

Indien de cliënt voldoet aan artikel 2:382a BW, voldoet de externe accountant niet per definitie aan artikel 10 lid 2 onder g van de Verordening. De specificatie zal inzicht moeten geven in de aard van de diensten die verleend zijn. Denk aan controles van opgaves verzekerd belang, controle staten bij een bank of verzekeraar, werkzaamheden in het kader van een comfort letter of prospectus etc. De diensten mogen samengevoegd worden wanneer ze meerdere keren zijn verleend. Denk hierbij bijvoorbeeld aan opgaves verzekerd belang ten behoeve van diverse entiteiten die als één mogen worden genoemd.

Als deze vermelding is opgenomen in de jaarrekening of andere informatie, dan hoeft deze niet in de verklaring te worden opgenomen. Het is niet nodig de bedragen die gerealiseerd zijn met de dienstverlening te vermelden.

Artikel 11 lid 2 onder b van de Verordening

Volgens artikel 11 lid 2 onder b dient in de aanvullende verklaring aan het auditcomité de voornaamste bij de controle betrokken vennoten genoemd. Moet de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar hierin worden vermeld?

Antwoord:

De OKB-er wordt met betrekking tot artikel 11 lid 2 onderdeel b van de Verordening niet aangemerkt als een van de 'voornaamste bij de controle betrokken vennoten', en hoeft derhalve niet in de aanvullende verklaring aan het auditcomité te worden vermeld.

Artikel 12 lid 1 van de Verordening (1)

Artikel 12 lid 1 vereist melding aan bevoegde autoriteiten die toezicht houden op die organisatie van openbaar belang in bepaalde gevallen (o.a. inbreuk op wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen die toelating van oob regelen, going concern oob en weigeren van uitbrengen van oordeel, afkeurende verklaring of verklaring met beperking). Welke bevoegde autoriteiten worden hier bedoeld?

Antwoord:

Voor beursgenoteerde ondernemingen moet gemeld worden bij de AFM. Voor financiële ondernemingen die onder toezicht staan bij DNB moet gemeld worden bij DNB. In voorkomende gevallen moet bij beide autoriteiten worden gemeld. Dit geldt bijvoorbeeld bij een bank die ook beursgenoteerd is.

Artikel 12 lid 1 van de Verordening (2)

Volgens artikel 12 lid 1 moet de accountant 'onmiddellijk' een melding doen aan de bevoegde autoriteit over bepaalde informatie die hij heeft verkregen bij de uitvoering van de wettelijke controle. Deze informatie kan in bepaalde gevallen kwalificeren als koersgevoelige informatie. Wat betekent 'onmiddellijk' in relatie tot de meldingsplicht van koersgevoelige informatie van de oob.

Antwoord:

De accountant doet de melding op grond van artikel 12 lid 1 op het moment dat de koersgevoelige informatie moet worden gemeld door de oob.

Artikel 13 lid 2 onder k van de Verordening

Op grond van artikel 13 lid 2 onder k moet de omzet van de vergunninghouder worden uitgesplitst in het transparantieverslag in de volgende categorieën:

- i Inkomsten ontvangen voor wettelijke controles van jaarlijkse financiële overzichten en geconsolideerde financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en entiteiten die behoren tot een groep van ondernemingen waarvan de moederorganisatie een organisatie van openbaar belang is;
- ii Inkomsten ontvangen voor wettelijke controles van jaarlijkse financiële overzichten en geconsolideerde financiële overzichten van andere entiteiten;
- iii Inkomsten ontvangen voor toegestane niet-controlediensten aan entiteiten die worden gecontroleerd door de wettelijke auditor of het auditkantoor; en
- iv Inkomsten ontvangen voor niet-controlediensten aan andere entiteiten.

A Moet onder de omzet ook worden opgenomen de omzet van het netwerk?

Antwoord:

Nee – alleen de omzet van de accountantsorganisatie/vergunninghouder moet worden opgenomen.

B Wat wordt bedoeld met wettelijke controle bij de toepassing van dit artikel?

Antwoord:

Voor de verdeling van de omzet in het transparantieverslag kan vooralsnog aansluiting gezocht worden bij de Nederlandse definitie van wettelijke controles zoals opgenomen in de 'bijlage bij artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de wet (Wta)'. In de komende periode zal nog een nagedacht worden of deze keuze op langere termijn ook geldt of dat de definitie zoals deze geldt voor de EU-verordening moet worden toegepast.

C Wat wordt bedoeld met 'organisatie van openbaar belang' bij de toepassing van dit artikel?

Antwoord:

Organisatie van openbaar belang zoals gedefinieerd in artikel 2 van Richtlijn 2006/43/EG, zijnde onder het recht van een lidstaat vallende entiteiten waarvan de effecten in een lidstaat worden verhandeld op een gereguleerde markt in de zin van artikel 4, lid 1, punt 14, van Richtlijn 2004/39/EG, kredietinstellingen als omschreven in artikel 1, punt 1, van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (1) en verzekeringsondernemingen in de zin van artikel 2, lid 1, van Richtlijn 91/674/EEG.

De lidstaten kunnen ook andere entiteiten aanmerken als organisaties van openbaar belang, bijvoorbeeld entiteiten die van groot algemeen belang zijn als gevolg van de aard van hun bedrijfsactiviteiten, hun omvang of hun personeelsbestand.

D Moet onder categorie i worden opgenomen de inkomsten uit de wettelijke controle van een Nederlandse dochteronderneming van een in een andere lidstaat gevestigde oob die al dan niet door het netwerk van de accountantsorganisatie wordt gecontroleerd?

Antwoord:

Ja – deze inkomsten ontvangen voor wettelijke controles moet onder categorie i worden gerapporteerd.

E Moet onder categorie i ook worden opgenomen de inkomsten uit wettelijke controles van dochterondernemingen van een oob die niet door de vergunninghouder worden gecontroleerd?

Antwoord:

Nee – alleen de omzet van de accountantsorganisatie/vergunninghouder moet worden opgenomen.

F Moet onder categorie iii de inkomsten van alle diensten anders dan wettelijke controles (niet-controlediensten volgens de Verordening) worden opgenomen?

Antwoord:

Ja – voor zover aan controlecliënten verleend.

G Moet onder categorie iv de inkomsten van alle diensten verleend aan cliënten waarbij geen wettelijke controles zoals opgenomen in de 'bijlage bij artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de wet (Wta) worden opgenomen?

Antwoord:

Ja – dat geldt voor alle inkomsten, inclusief de inkomsten van controles die voorgeschreven zijn door een andere wet of die van vrijwillige controles.

Artikel 14 van de Verordening

Artikel 14 vereist informatie aan de toezichthouder over de ontvangen inkomsten uitgesplitst in wettelijke controle, inkomsten andere niet controlediensten die verplicht zijn en die niet verplicht zijn. Moet dit in totaal of per oob?

Antwoord:

Artikel 14 van de Verordening vereist dat een accountantsorganisatie jaarlijks een lijst aanlevert van alle oob's naar omzet, met per oob onderverdeling omzet in de drie genoemde categorieën. Zie ook antwoorden bij [Artikel 13 lid 2 onder k van de Verordening](#).

Artikel 17 lid 7 van de Verordening

Wie worden bedoeld met 'hoogstgeplaatste teamleden die bij een wettelijke controle van een oob' betrokken zijn, zoals genoemd in artikel 17 lid 7 van de Verordening?

Antwoord:

Met de 'Hoogstgeplaatste teamleden die bij een wettelijke controle van een oob' betrokken zijn zoals genoemd in artikel 17 lid 7 van de Verordening worden bedoeld de groep van personen die als 'senior lid van het assurance-team' uit art. 28 lid 1 ViO kwalificeren.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T/ 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl